

MESLEKİ

YAYINLARDAN

Barrow, W.J. *El Yazmaları ve Belgeler: Bozulmaları ve Onarımları*. Çev. Neslihan Uraz. İstanbul: TKD İstanbul Şubesi, 1992. 172 s. ISBN 975-7653-19-5.

W.J. Barrow; "Bu eserde sunulan bilgilerin doğruluğunu kanıtlayan verilerin çoğu, tarihi bilimsel eserlerden toplanmış ya da laboratuvar çalışmalarına dayanarak belirlenmiştir. Bu eserde esas amaç, bu bilgilerin bir kısmının kayıtlanması ve yakın zamanda geliştirilen onarım işlemlerinin tanımlanmasıdır. Bu şekilde, zaman geçtikçe kütüphaneci, arşivci ve bilimci modern işlemlerin daha iyi bir değerlendirmesini yapacaktır" demekte ve şöyle devam etmektedir:

"Bu eser onarım işiyle uğraşanlara bir ders kitabı ya da bir klavuz kitap hizmeti sunacağı için, bu işlemlerin ayrıntılarına girilmeyecektir. ... Konu edilen bilgiler, 1400-1850 yılları arasındaki döneme ait kağıt ve mürekkeplerden oluşan belgelere uygulanabilir işlemlerle sınırlandırılacaktır. Belgelerin fiziki durumunun korunması için takviye niteliğindeki malzemelerin uygulanmalarına ilişkin herhangi bir işlem tavsiye etmek söz konusu olmayacaktır." (38.s)

Bu çalışmada yer alan bilgilerin nasıl elde edildiğini ve sınırlarını belirleyen yazarın açıklamalarından sonra eserde yer alan bölümleri vermek eser hakkında genel bir bilgi edinilmesine yardımcı olacaktır;

25 sayfalık bir Önsözden sonra; Çalışmanın Amacı; Mürekkepler; Kağıt; Depolama koşulları; Asitten Arıtma; Belgelerin Kaplanması; Bu çalışmanın Sonuçları olmak üzere 7 ana başlık altında ele alınmıştır. Eserde Kaynakça ve Dizin vardır.

Kısaca tanıtmaya çalıştığımız bu eseri Türkçe'ye çevirerek, literatürümüze kazandıran Neslihan Uraz'a ve çalışmayı yayınlayarak bizlere

ulaşmasını sağlayan TKD İstanbul Şubesi'ne teşekkür ederiz.

Bu çeviri, kütüphanecilik, arşiv öğrencilerinin yararlanacağı bir yayın niteliğindedir. Tarihi geçmişi ve kültürel zenginliği nedeniyle ülkemizde çok sayıda el yazması eser ve arşiv belgesinin varlığı bilinmektedir. Bu kültür mirasımızı koruyabilmek için koruma, onarım teknik ve yöntemlerinin iyi bilinmesi gereklidir. Bu açıdan da yararlı olacaktır.

Fahrettin Özdemirci

Öyküler: Kitap, Kütüphane ve Okuma İle İlgili. - yay.haz. Ender Bilal.- Edirne: Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi, 1993. 79s. ISBN 975-7653-25-X.

Çeşitli nedenlerle okumanın, kitapların, kütüphanelerin öykülere, hikayelere, romanlara, filmlere konu olduğu görülmektedir. Bu, okumanın, kitapların, kütüphanelerin toplumsal yaşamın ayrılmaz bir parçası olmasının biret göstergesidir. Buna rağmen, bir öykü ve roman okurken ya da bir film izlerken kitaplardan, kütüphanelerden, okumaktan sözedilmesi bizi sevindirir, bazen hislerimize tercüman olur, adeta coşarız. İşte bu kitap okumayla, kitapla kütüphaneye ilgili birbirinden güzel, anlamlı ve akıcı, ilk kez yayınlanan öyküleri bir araya getiren bir eserdir.

Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi tarafından yayınlanan bu eser, Şubenin kuruluşunun 22. yıldönümü kutlamaları çerçevesinde düzenlenen öykü yazma yarışmasına katılan eserler arasından seçilmiş öykülerden oluşmaktadır. (5.s.)

Kitapta değişik yazarlara ait 17 öykü yer almaktadır. Öykülerde en çok işlenen konu kitapların dostluğu ve kitaplarla başlayan dostluklar olarak göze çarpmaktadır. Ağırlıklı işlenen ikinci konu ise okul kütüphaneleri ve kütüphanelerden yararlanma olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer konuları birbirinden güzel öyküleri okuyarak siz bulun. Bu öyküler arasında gezinirken mutlaka kendinizi öykülerin kahramanları hissedeceksiniz.

Fahrettin Özdemirci

Eryaşar, Süreyya. *Uğur Mumcu/Atatürkçülük*. TKD Edirne Şubesi, Edirne, 1993. ISBN 975-7653-41: 20.000.-TL.*

Kitap, Atatürk devrimlerinin büyük savunucusu, güçlü yazar, titiz araştırmacı ve gazeteci Uğur Mumcu'nun anısına eğitimci-yazar Süreyya Eryaşar tarafından oluşturulmuş. Kültür Bakanlığı'nın İl Kültür Müdürlüklerine gönderdiği Atatürkçülük ve Uğur Mumcu konulu anı programları hazırlanması ile ilgili genelge doğrultusunda Süreyya Eryaşar'ın Edirne ve ilçelerinde verdiği konferansların toplandığı Yapıt, Uğur Mumcu ile ilgili bilgi sahibi olmak ve yazarın biyografisi ve araştırmalarını öğrenmek isteyenler için yalın ve öz anlatımlı bir kitapçık.

Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi'nin bu çalışmaya verdiği destek ve kendi yayınları olarak yayımlanmasını sağlamaları da, güncel toplumsal olaylar ve sorunlar hakkında ortaya konmuş bir duyarlılıktır. Çalışmalarından dolayı hem Yazarı hem de TKD Edirne Şubesi başkan ve yönetim kurulu üyelerini kutluyor, Derneğimiz adına gurur duyuyoruz.

M.Tayfun Gülle

Kabacalı, Alpay. *Türk Kitap Tarihi*. Cilt I. Cem Yayınevi, 2.baskı. İstanbul, 1989. ISBN 975-4060-01: 30.000.TL.

"Yayın ya da yayıncılık tarihi ne siyasal tarihten soyutlanabilir, ne ekonomi tarihinden soyutlanabilir, ne ekonomi tarihinden, ne de kültür, bilim, uygarlık, eğitim hatta sanat tarihinden... Ayrıca, -dizgi, baskı, cilt tekniği, vb. maddi öğeler gözönüne alındığında hemen anlaşılacağı üzere-önemli ölçüde teknik tarihi ile de ilişkilidir"

Alpay Kabacalı, *Türk Kitap Tarihi* isimli yapıtı için hazırladığı önsöze yukarıdaki paragrafla başlamış. Türk yayın tarihi ile ilgili olarak günümüze gelene kadar hazırlanmış olan yayınlardan kısaca bahseden Kabacalı, bu yayınların belli ölçülerde yetersizliği nedeniyle ve konuyla ilgili araştırmalarda karşılaşılan güçlüklerle çözüm getirilmesine katkıda bulunmak amacıyla kitabı oluşturduğunu söylüyor. Türk Kitap tarihinin başlangıçtan Tanzimat'a kadar (1729-1839) olan bölümünün anlatıldığı I. Cilt, ilk Türk Matbaası Öncesi oluşumlar, İbrahim Müteferrika Matbaası ve Yayınları, Fransa Elçiliği Matbaası

* Kitap, TKD Edirne Şubesi P.K. 209 Edirne adresinden ödemeli olarak sağlanabilir.

Mühendishane Matbaası, Dârü't-Tıbaatü'l Amire, Taşbasmacılığı, Bulak Matbaası Yayınları ve Genel Değerlendirme olmak üzere 8 bölümden oluşuyor. Çeşitli ekler, geniş bir kaynakça ve ayrıntılı bir dizinle yapıtın I. cildi tamamlanmış. Henüz yayımlanmayan II. cildin ise yayın tarihimizin 1840-1876; 1876-1908; 1908-1928'li yıllarına, III. cildin de Latin harflerinden sonraki yayıncılığımıza ayrıldığını belirten Yazar, yapıtına neden Yayın Tarihi değil de Kitap Tarihi adını verdiğini şöyle açıklıyor:

"Ülkemizde basın tarihi, basın ve yayın tarihi gibi başlıklarla yayımlanan kitapların çoğunda gazete, dergi ve kitap yayıncılığı (ama yalnızca Müteferrika Matbaası) ele alınageldi. Yayın tarihinin kapsamı içine basın tarihinin (sürelî yayınlar) de girdiği inancı biraz da sözü geçen yayınlardan kaynaklanıyor. Buna karşın bağımsız bir kitap yayıncılığı tarihi şimdiye kadar yazılmadı. Batı'da ise kitap tarihi tamlaması (history of book; histoire de livre) yaygın biçimde kullanılmakta bu alandaki çalışmalar giderek artmaktadır. Bütün bunları göze alarak, ilk baskısı Türk Yayın Tarihi adıyla çıkan bu çalışmanın adını, elinizdeki ikinci baskıda Türk Kitap Tarihi olarak değiştirdik"

Okunduğu zaman, ülkemizin kitap tarihi üzerine yapılan ilk kapsamlı araştırma olduğuna karar vereceğinize inandığım yapıt, yukarıda açıklanan içeriğinden de anlaşılacağı gibi Tanzimat'a kadar olan kitap tarihini çeşitli yönleriyle ele almaktadır. Başta kütüphanecilik olmak üzere gazeteceilik/basın-yayın eğitimi görenler için bir başvuru kaynağı niteliğinde olan Kitabın Gazeteciler Cemiyeti tarafından "Basın Üzerinde Araştırma" konulu yarışmasında ikincilik ödülü aldığını da anımsatalım.

M.Tayfun Gülle

Türk Dünyası ve Arşivcilik Konusundaki Yayınlar

Türk dünyasının geçmişini aydınlatan ve günümüzdeki siyasi gelişmelere ışık tutan Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü yayınları, araştırmacılar tarafından büyük ilgi görüyor. Çeşitli gazete ve dergilerde çıkan yazılarda söz konusu yayınlardan övgüyle söz ediliyor.

Mesela: Araştırmacı yazar Yavuz Bülent Bakiler bir yazısında şöyle diyor: "Önümde Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün yayınladığı altı mükemmel eser, gül bahçeleri gibi duruyor... Bu birbirinden önemli ve faydalı eserlerin yokluğunu en az yetmiş yıldan beri duyduk. Devlet Arşivleri Genel Müdürü İsmet BİNARK, becerikli kadrosuyla ihtiyaçlarımızı bir çırpıda karşılayıverdi. Bu kitaplar, günlerce elimden düşmedi.."¹

10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilat Kanunu ile kurulan Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 14.2.1992 tarihinde Sayın İsmet BİNARK'ın Genel Müdürlüğe atanmasından sonra faaliyetlerine hız vermiştir.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı Osmanlı Daire Başkanlığı'nda Osmanlı dönemine ait arşiv vesikaları sistemli ve hızlı bir şekilde tesnif etmekte, tasnifi yapılan vesikalardan günümüzde ön plana çıkan önemli konularla ilgili olanlar, kitap halinde yayınlanarak araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır.

1992 yılına kadar ancak bir kitap yayınlayan Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı;² 1992 yılında başlattığı yayın faaliyetlerini yoğun bir şekilde sürdürüyor.

Osmanlı Fermanları = Ottoman Fermans. İstanbul: Seçil Ofset, 1992. 208 s.

Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı'nın 2 numaralı yayını olan bu eser, Türk Kültür değerlerini ve Osmanlı Arşivlerini tanıtmak amacıyla 9 - 22 Temmuz 1992 tarihlerinde Makedonya'da 4 - 15 Kasım 1993 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen "Osmanlı Fermanları Sergisi"nde teşhir edilen belgelere ait bir katalogdur. Eserde yer alan 79 adet Osmanlı berat ve fermanları ile bunların dönemi, tarihi, yazı çeşidi, ebadı, gördüğü işlem, konusu ve fonu

¹ Türkiye. 30.10.1993, 8.s.

² *Atatürk İle İlgili Arşiv Belgeleri.* Ankara, 1982

hakkında İngilizce ve Türkçe bilgi vermektedir. Osmanlı berat ve fermanlarındaki estetiği, sanat değerini, Osmanlı Devleti'nin teşkilat yapısını ve ihtişamını yansıtan bu eser; görülmeğe ve incelenmeğe değer niteliktedir.

Osmanlı Devleti İle Kafkasya, Türkistan ve Kırım Hanlıkları Arasındaki Münasebetlere Dair Arşiv Belgeleri (1687-1908 Yılları Arası). Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1992. XLIII, 240, 142 s.

Kafkasya'dan Türkistan'a Türk Dünyasının büyük bir bölümünün 221 yıllık tarihi belgelerini ihtiva eden bu eser; Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 3 numaralı yayınıdır.

Eser, üç ana bölüm halinde düzenlemiştir: **Birinci Bölümde**, belgelerin özetleri; **İkinci Bölümde**, belgelerin transkripsiyonları ve **Üçüncü bölümde**, belgelerin fotokopileri (142 adet) yer almıştır.

Giriş kısmında yer alan Başbakanlık Müsteşarı Necdet SEÇKİNÖZ tarafından yazılan önsözde şu görüşlere yer veriliyor: "... Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Dünya Türklüğünü yakından ilgilendiren ve SSCB'nin dağılması sonucu bağımsızlıklarını kazanan Türk devletlerinin diğer devletlerle arasında çıkan ve ileride de çıkması muhtemel tarihten kaynaklanan politik ve siyasi anlaşmazlıkların çözümüne yardımcı olmak amacıyla Osmanlı Arşivin'de bulunan ve Türk Dünyasının değişik coğrafi bölgelerinde yaşamış, devlet kurmuş, tarih sahnesinde yer almış Türk devletlerine, kavimlerine ait arşiv belgelerini tespit edip yayınlamayı planlamış bulunmaktadır. Ortaya çıkan bu çalışma, bu düşüncenin mahsulü olup, bu safhada fazlaca ihtiyaç duyulan kaynak eser boşluğunu gidermek gayesiyle hazırlanmıştır."

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan eserlerle bu gayenin gerçekleştirilmiş olması son derece sevindiricidir.

Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk Hanlıkları Arasındaki Münasebetlere Dair Arşiv Belgeleri: Karabağ - Şuşa, Nahçıvan, Bakü, Gence, Şirvan, Şeki, Revan, Kuba Hoy. Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1992-1993. 2 cilt.

Büyük Ermenistan hayaliyle masum Azerbaycan Türkünü katleden Ermenilerin zulmünü ve Azarbaycan topraklarının Türklüğünü belgeleyen iki ciltlik bu eser; Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 4 ve 9 numaralı yayınıdır.

1992 yılında yayınlanan 1. cilt, 1578 - 1914 yıllarına ait 88 belgeyi; 1993 yılında yayınlanan 2. cilt ise 1575 - 1918 yıllarına ait 79 belgeyi ihtiva

emektedir. Eser, iki ana bölümden oluşmaktadır. **Birinci Bölümde**, belgelerin özet ve transkripsiyonu, belgelerde geçen terimlerle ilgili açıklamalar ile şahıs ve müessese isimlerinden meydana gelen indeks bulunmaktadır. **İkinci bölümde** ise, belgelerin fotokopileri yer almaktadır. I. cildin **giriş kısmında** zamanın Başbakanı Süleyman DEMİREL'in "Özsöz", Devlet Arşivleri Genel müdürü İsmet BİNARK'ın "Sunuş" yazısı ile Azerbaycan tarihi hakkında bilgi bulunmaktadır.

Eserde; Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk Hanlıkları arasındaki münasebetler, Osmanlı Devleti tarafından bölgede yapılan tahrir çalışmaları, bölgeye gönderilen madenciler ve alınacak vergiler, Rusya'daki Ermeniler ve Türklerle ilgili çeşitli konularda Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yapılmış olan görüşmeler, Ermeni-Türk Rus çatışmalarına ait belgeler bulunuyor.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi. Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1992. XXVI, 634 s.

Osmanlı Arşivi'nde tasnifi tamamlanan belgeleri, yerli ve yabancı araştırmacılara tanıtmak amacıyla hazırlanan bu eser; Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 5 numaralı yayınıdır.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, giriş kısmı, altı bölüm ve eklerden meydana gelmektedir. **Giriş kısmında** Başbakanlık Müsteşarı İsmet BİNARK'ın "Sunuş" yazısı yer almaktadır. **Birinci bölümde**, defter tasnifleri, ait oldukları ana dairelerin başlığı altında tanıtılmıştır. **İkinci bölümde**, belge tasnifleri, defter tasnifleri bölümündeki tanıtım sırası gözetilerek verilmiştir. **Üçüncü bölümde**, fotoğraf, harita, plan, kroki gibi malzemelerin tanıtımı yapılmıştır. **Dördüncü bölümde**, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün idari yapısı, görevleri belirtilerek, araştırmacıların arşivden yararlanmada tabi olacakları usul ve esasları düzenleyen mevzuat hükümlerine yer verilmiştir. **Beşinci Bölümde**, katalogların ihtiva ettiği yılları, belge ve defter adetlerini ve cilt sayılarını şematize eden fir fihiristtir. **Altıncı Bölümde**, Osmanlı Arşivi terminolojisi, **eserler kısmında** çeşitli arşiv belgelerinden örnekler, padişah ve sadrazamların saltanat yıllarını gösteren bir takvim ile hibliyografya ve indeks vardır.

Osmanlı Arşivi'nde tasnifi tamamlanan belgeler hakkındaki tanıtıcı bilgileri araştırmacıların masasına koyan bu eserin; Osmanlı Arşivi'nden yararlanmak isteyen araştırmacılar için çok yararlı bir kaynak olduğu ve bu konuda büyük bir boşluğu doldurduğu inancındayız.

Bosna Hersek ile İlgili Arşiv Belgeleri (1516-1919). Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992 -XXVIII, 685 s.

Avrupa'nın ortasında büyük bir insanlık dramı yaşayan Bosna Hersek'in dörtyüz yıllık geçmişine ışık tutan bu eser, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 7 numaralı yayınıdır.

Osmanlı Devleti dönemine ait 96 belgenin yer aldığı bu eserin önsözü zamanın Başbakanı Süleyman DEMİREL tarafından yazılmıştır. Gerek önsözde ve gerek Devlet Arşivleri Genel Müdürü İsmet BİNARK tarafından yazılan Sunuş kısmında Sırp zulmüne işaret edilmekte, ayrıca Bosna Hersek tarihi hakkında bilgi verilmektedir.

Türk Diplomatikası El Kitabı = Handbook of Ottoman / Jan Reychman, Ananiasz Zajackowski; Çev. Andrew S. Ehrenkreutz; Çev. Mehmet Fethi Atay. İstanbul, 1993. -XXIV, 257 s.

Türk diplomatikasının çeşitli örneklerini ihtiva eden bu eser, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 10 numaralı yayınıdır.

Musul Kerkük ile İlgili Arşiv Belgeleri: (1525-1919). Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. XXXVI, 734 s.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 11 numaralı yayını olan bu eser; coğrafi, tarihi, ve etnik özelliklerden dolayı Türkiye için çok önemli olan Musul Kerkük bölgesinin geçmişini ortaya koymakta ve günümüzdeki siyasi olaylara ışık tutmaktadır.

Kitap üç bölümden meydana gelmektedir. **Birinci bölümde**, Başbakan Müsteşarı Dr. Yücel EDİL'in önsözü ile İsmet BİNARK'ın sunuş yazıları ve bölgenin tarihi hakkında bir giriş kısmı yer almaktadır. **İkinci bölümde**, Musul Kanunnâmeleri, Osmanlı Devleti'nin bayındırlık faaliyetleri, bölgedeki aşiretlerin sebep olduğu huzursuzluklar, aşiretler arasındaki anlaşmazlıklar, bölgedeki yabancı unsurların faaliyetleri ve halkın Osmanlı idaresine bağlılığı, gayr-i müslim ahalinin haklarının Devlet tarafından korunması, yeraltı kaynakları hakkında 96 belge vardır. **Üçüncü bölümde**, belgelerin fotokopileri verilmiştir.

Bu eserin, günümüzde Musul Kerkük bölgesinde gelişen olayların yorumlanmasında devlet yöneticilerine ve tarihçilere büyük katkı sağlayacağı inancındayız.

3 Numaralı Mühimme Defteri (966-968/1558-1560): Tıpkıbasım.-- Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993.-- 570 s.

3 Numaralı Mühimme Defteri (966-968/1558-1560): Özet ve transkripsiyon.--
Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993.-- LIX, 816 s.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 12 numaralı yayını olan bu eser; Divân-ı Hümâyûn Sicilleri dizisinin 1 numaralı kitabıdır.

Osmanlı pâdişahlarının ülkenin dört bir yanındaki idarecilere gönderdikleri ferman, berat ve benzeri yazışmaları ihtiva eden ve Osmanlı idarî yapısını ortaya koyması bakımından büyük değer taşıyan "mühimme defteri"nin transkripsiyon ve özetleri ile tıpkı basımının yayınlanması son derece sevindiricidir.

438 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530) I.: Kütahya, Karahisar-i Sahip, Sultanönü, Hâmid ve Ankara Livaları: Dizin ve tıpkıbasım.-- Ankara: Başbakanlık Basımevi, XXII, 108, 209 s.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 13 numaralı yayını olan bu eser; Defteri-i Hâkânî dizisinin 1 numaralı kitabıdır. Başbakanlık Müsteşarı Dr. Yücel EDİL tarafından yazılan önsözde kitap hakkında şu bilgiler veriliyor: "Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, "Defter-i Hâkânî (Tapu Tahrir Defterlerinin) yayını Projesi" içerisinde de ve 1993-1997 tarihleri arasında 5 yıllık bir sürede Türkiye ile ilgili, Knunî dönemine rastlayan tahrir defterlerinin bir kısmının yayınlanmasını hedeflemiştir. Anadolu'nun sosyo-ekonomik tarihi hakkında önemli bilgiler ihtiva eden "138 Numaralı Anadolu Eyâleti Tapu Tahrir Defteri"nin dizisini hazırlayıp tıpkıbasım yayını yapmakla da, bu sahadaki çalışmaların Türkiye'deki ilk örneklerinden birini gerçekleştirmiştir. Yayınlanan defter, kapsamı itibariyle yerli ve yabancı araştırmacıların azamî derecede istifade edebilecekleri bir kaynak niteliğindedir."

Osmanlı belgelerinde Ermeniler (1915-1920).-- Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1994.-- XXXIX, 627 s. (T.C. Başbakanlı Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşiv Daire Başkanlığı yayın nu. 14)

Ermeni meselesiyle ilgili Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan zengin bir koleksiyon arasından seçilen belgelerden meydana gelen bu eserde, bugüne kadar yapılmış olan iddiaların asılsızlığı, belgeler ışığında çok kesin bir şekilde ortaya konmaktadır.

Başbakanlık Müsteşarı Dr. Yücel EDİL ile Devlet Arşivleri Genel Müdürü İsmet BİNARK'ın sunuş yazıları ve Ermeni sorunu hakkında bir giriş kısmı mevcut olup; 272 adet belgenin transkripsiyonu ve özetleri ile belgelerin orjinalleri verilmiştir.

Hüseyin Nâzım Paşa. Ermeni Olayları ve Tarihi Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1994.-- 2.c. (IXIV, 463, 543 s.).-- T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşiv Daire Başkanlığı; yayın nu. 15).

1854-1927 yılları arasında İstanbul'da yaşayan Hüseyin Nâzım Paşa, Zaptiye Nâzırlığı dönemindeki olaylar hakkındaki bilgileri derleyerek iki ciltlik bir rapor halinde 3 Ocak 1897 tarihinde "Ermeni Tarih-i Vukuatı" adıyla Sultan İkinci Abdülhamid'e sunulmuştur. Osmanlı Arşivi Yıldız Esas Evrakı arasında kayıtlı olan bu rapor, "Ermeni Olayları Tarihi" adıyla 2 cilt halinde yayınlanmıştır. Her iki ciltte de eserin transkripsiyonu, orjinal metni ve indeksi bulunmaktadır. Eserde yurt içindeki ve dışındaki Ermenilerin faaliyetleri, bunların barındığı komitelerin aldıkları kararlar, yakalanan Ermenilerin yargılandıkları mahkemelerin adları, alınan kararların tarihleri ve cezaların ne olduğu tek tek anlatılmıştır.

Türklerin Ermenilere karşı soykırım yaptığı iddiasıyla Türkiye Cumhuriyeti aleyhine yürütülen kampanyaların dayanaktan yoksun, yalan ve iftiradan ibaret olduğu, bu iki eserle belgelere dayanarak ortaya konmuştur.

Bu yayınlar ile Osmanlı arşiv belgelerini araştıranların hizmetine sunan Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü personelini ve Genel Müdür İsmet BİNARK'ı tebrik eder, başarılı çalışmalarının devamını dileriz.

Dr. İbrahim Karaer